

TÒA VI THẨM - DANH SÁCH KIỂM dành cho **Đương Đơn**

1. Viết thư đòi tiền bị đơn (người đã làm bạn hoặc tài sản bạn bị thương tổn)

- a. Cho bị đơn biết lý do bạn nghĩ là bị đơn nợ tiền bạn, và số tiền nợ là bao nhiêu. Cần nộp những văn kiện sau: thư đòi tiền, viết vắn tắt sự kiện đã xảy ra, bản sao của bằng chứng - biên nhận, hình ảnh, v.v..., hạn chót để bị đơn trả lời (10 -14 ngày), và cảnh cáo về việc sẽ dùng biện pháp pháp lý nếu bị đơn không giải quyết sự việc.
- b. Làm và giữ bản sao, gửi bưu điện hạng thường bản chính của thư đòi tiền (gửi loại chứng thực "certified" cho các thương nghiệp)
- c. Nếu tình trạng không thể dàn xếp, bạn có thể cần nộp đơn kiện thích hợp ở tòa vi thẩm (small claims court.)

2. Xác Định Vị Trí Pháp Lý Của Bạn.

- a. Tại sao bị đơn phải chịu trách nhiệm về các thiệt hại của bạn? (Thí dụ, do sự cầu thả của bị đơn, trách nhiệm qua lời nói, hợp đồng trên văn bản, hoán chuyển tài sản (ăn cắp), v.v...)
- b. Sự thiệt hại hoặc thương tích của bạn tính bằng tiền là bao nhiêu? Bạn có thể chứng minh thương tích của bạn qua biên nhận, giấy ước lượng thiệt hại, giấy khai của nhân chứng v.v...không?
- c. Tính các thiệt hại bằng giá trị tiền. (Thí dụ: "Tôi ước lượng tổn thất trị giá \$2,500 để sửa xe vì bị đơn không ngừng xe ở đèn đỏ.")

3. Tìm Bị Đơn

- a. Lấy địa chỉ và số điện thoại của bị đơn.
- b. Nếu là một đoàn thể, công ty hữu hạn (limited corporation-LP) hoặc một Công Ty Trách Nhiệm Hữu Hạn (Limited Liability Company -LLC), kiểm soát để biết chắc là bạn có đúng tên pháp lý cùng tên và địa chỉ của "Người Đại Diện Để Tổng Đạt Văn Thư" (Agent for Service of Process). Một người đại diện để tổng đạt văn thư là một người hay một công ty có trách nhiệm nhận các giấy tờ pháp lý trong phạm vi tiểu bang California. Thư Ký của tiểu bang California (California Secretary of State) giữ sổ đăng bộ của các đoàn thể, công ty hữu hạn và công ty trách nhiệm hữu hạn. Cách dễ nhất để truy tập các thông tin này là qua mạng Internet: www.ss.ca.gov. Nếu bạn không dùng internet, bạn có thể yêu cầu thông tin về các đoàn thể (tên pháp lý chính xác và "Người Đại Diện Để Tổng Đạt Văn Thư") từ: California Secretary of State, Attn: IRC Unit, 1500-11th Street, Sacramento, CA 95814. Nhớ kèm theo một chi phiếu hay money order \$4.00.
- c. Nếu là công ty một chủ nhân/cổ phần, hãy tìm tên của chủ nhân. Liên lạc với các văn phòng cấp giấy phép hành nghề của thành phố, hay quận và/hoặc Văn Phòng Lưu Trữ Hồ Sơ Các Tên Công Ty Giả ở Quận (County Recorder's Fictitious Business Name Statement office). Ở

quận Alameda, văn phòng lưu trữ của quận tọa lạc tại 1106 Madison Street, Oakland. Họ không trả lời các câu hỏi về đích danh các thương nghiệp qua điện thoại. Bạn có thể lấy các chi tiết về chủ nhân trên mạng ở: www.acgov.org (bấm vào Clerk-Recorder trong Department list, rồi bấm vào Fictitious Business Name search).

- d. Nếu là một cơ quan chính phủ, (Thành phố, Quận, Tiểu Bang, Khu Học Chánh) nộp đơn đòi bồi thường ở cơ quan đó (thường trong vòng 6 tháng kể từ ngày xảy ra vụ việc.) Nếu đơn đòi bồi thường bị bác, bạn có 6 tháng kể từ ngày bị bác để nộp đơn ở tòa vi thẩm.

4. **Xác Định Nơi Kiện (nơi hợp thức để kiện bị đơn).** Bạn có thể kiện bị đơn:

- a. Ở nơi bị đơn cư ngụ hoặc nơi công ty điều hành thương nghiệp (Nếu có nhiều bị đơn, bạn có thể kiện nơi bất cứ một bị đơn nào cư ngụ);
- b. Nơi đã ký hợp đồng hoặc nơi trách nhiệm hợp đồng phải được thi hành.
- c. Nơi nguyên đơn bị thương hoặc tài sản bị thiệt hại.

5. **Nộp đơn đòi bồi thường**

- a. Lấy một đơn đòi bồi thường dành cho đương đơn (Plaintiff's Claim -SC-100) và điền đơn. Bạn cũng có thể điền đơn trên mạng ở www.ezlegalfile.com hoặc lấy đơn từ địa chỉ: www.courtinfo.ca.gov (bấm vào Self-Help, rồi Small Claims, rồi Forms for Small Claims) hoặc www.acgov.org/courts (bấm vào Court Divisions, rồi Small Claims).
- b. Nộp đơn với thư ký của tòa vi thẩm ở bất cứ địa điểm nào của 7 tòa vi thẩm và lệ phí nộp đơn \$22.00. (Những người có lợi tức rất thấp có thể đủ điều kiện để xin miễn án phí).
- c. Người thư ký sẽ cho một ngày ra tòa và viết hay đánh máy vào giấy tòa của bạn, và sẽ cho bạn hai bộ hồ sơ (một dành cho bạn và một để tổng đạt cho bị đơn).

6. **Tổng đạt cho bị đơn một bản của đơn đòi bồi thường dành cho nguyên đơn (đây là cách để bị đơn được biết về vụ kiện)**

Chọn một trong những cách sau đây:

a. Cá nhân Tổng đạt cho Bị đơn:

1) Bạn có thể dùng Chuyên Viên Tổng Đạt (Process Server) (phí tổn khoảng \$35.00-60.00, số tiền này có thể cộng với án phí nếu bạn thắng kiện) hoặc bất cứ người nào trên 18 tuổi nếu người này không phải là một phần tử hoặc nhân chứng của vụ kiện. Người tổng đạt cần điền đơn **Bằng Chứng của việc Tổng đạt** (Proof of Service) cho hợp lệ và bạn cần nộp mẫu đơn này ít nhất 3 ngày trước ngày có phiên tòa. Bạn có thể tìm chuyên viên tổng đạt trong các trang màu vàng của điện thoại niên giám.

2) Thời Gian Giới Hạn của việc tổng đạt văn thư: việc tổng đạt phải được hoàn tất **15 ngày trước ngày có phiên tòa**, nếu bị đơn ở trong nước; hoặc 20 ngày nếu bị đơn ở nước ngoài.

b. Thư Chứng Thực (certified mail) của Tòa (với lệ phí):

1) Xác thực với người thư ký rằng việc tổng đạt đã hoàn tất và có hiệu lực hoặc kiểm chứng trên mạng ở: www.acgov.org/courts (bấm vào Domain Web, rồi bấm vào case summary, đánh số hồ sơ vào, bấm vào Register of Actions, để xem việc tổng đạt có hiệu lực không). Nếu bạn không nhận được "biên nhận trở lại", hãy dùng một chuyên viên tổng đạt, hoặc bất cứ người nào trên 18 tuổi mà không phải là một thành phần trong vụ kiện để tổng đạt các giấy tờ (xem phần 6a ở trên.)

c. Thẻ Vì Tổng Đạt (Chỉ Dành Cho Chuyên Viên Tổng Đạt):

1) Nếu bị đơn không thể đích thân nhận được thư kiện, một chuyên viên tổng đạt có thể trao một bản sao của đơn kiện tại nơi cư ngụ của bị đơn cho một người lớn hơn 18 tuổi trong nhà (và người này được giải thích các giấy tờ là gì), rồi gửi bưu điện hạng nhất một bản sao của đơn đòi bồi thường này cho bị đơn. Việc tổng đạt được coi như đã hoàn tất 10 ngày *sau khi gửi bưu điện*, do đó việc này cần nên làm không quá 25 ngày trước khi ra tòa, nếu bị đơn ở trong nước, và 30 ngày nếu bị đơn ở nước ngoài. Việc tổng đạt cũng có thể thực hiện tại nơi bị đơn làm việc.

7. Chuẩn bị vụ kiện

a. Trình bày rõ ràng sự việc chính của vụ kiện (thí dụ, "sự việc chính là bị đơn có trách nhiệm phải trả tiền bồi thường \$500 vì đã không hoàn lại tiền đặt cọc cho tôi mà không có lý do chính đáng.")

b. Sắp xếp lời khai và bằng chứng để chứng minh vụ kiện (thí dụ, "Bị đơn phải chịu trách nhiệm cho các thiệt hại của tôi vì các bằng chứng của tôi trình bày rõ ràng rằng bị đơn đã vi phạm Dân Luật điều 1950.5 và đã không trả lại tiền đặt cọc mượn nhà hoặc giải thích cho tôi việc tiền đặt cọc của tôi được dùng vào việc gì trong vòng 21 ngày.")

- 1) Viết vắn tắt (không hơn 1 trang) các sự kiện của vụ kiện, và dùng bằng chứng hỗ trợ về phía mình.
- 2) Yêu cầu các nhân chứng ra tòa, hoặc đánh máy những lời khai của nhân chứng, ký tên, để ngày để trình lên cho quan tòa làm bằng chứng của đơn đòi bồi thường của bạn. Bạn có thể dùng một mẫu đơn kê các lời khai (MC-030) của việc này. Có thể lấy đơn ở www.courtinfo.ca.gov/forms, bấm vào Forms bằng số trong danh sách.
- 3) Sắp xếp hình ảnh, tài liệu viết, biên nhận, v.v... như là bằng chứng của đơn đòi bồi thường của bạn một cách rõ ràng và dễ hiểu.
- 4) Đánh dấu các bằng chứng quan trọng nhất để trình cho quan tòa. Thí dụ, đánh dấu chữ "Exhibits A, B, C, " v.v... Dùng bút tô màu sáng để làm nổi bật những chi tiết quan trọng vào bản sao của các tài liệu.
- 5) Làm bản sao của các bằng chứng để đưa quan tòa và bị đơn. Giữ lại bản chính để trình bày cho quan tòa (nếu cần)

- c. Thực tập cuộc trình bày ở tòa (trước mặt người nào đó không biết về vụ kiện). Bạn cũng có thể đi đến tòa vi thẩm để xem cách thức chỉ đạo các vụ kiện như thế nào.
- d. Nếu cần, xin trát tòa để yêu cầu nhân chứng trình diện ở tòa bằng cách tổng đạt nhân chứng một bản sao của trát hầu tòa và nộp bản chính của trát hầu tòa với tòa. (Điều này thường không cần thiết trong một vụ kiện ở tòa vi thẩm - hãy hỏi người cố vấn). Nhân chứng có thể yêu cầu lệ phí trả cho nhân chứng (\$35 một ngày và \$.20 một dặm lái xe đi và về từ tòa án) hoặc lệ phí hợp lý để làm bản sao.
- e. Nếu cần, xin trát tòa để yêu cầu bị cáo hoặc phía thứ ba trình các tài liệu (Lấy mẫu đơn từ văn phòng người thư ký).
  - 1) Xin người thư ký văn phòng tòa vi thẩm ấn hành cho bạn một Trát Hầu Tòa Vi Thẩm và Lời Khai (Small Claims Subpoena and Declaration - mẫu đơn SC-107). Điền mẫu đơn, và làm hai bản sao. Đem tổng đạt một bản cho bị đơn/phía thứ ba. Người tổng đạt cần điền mẫu Bằng Chứng Của Việc Tổng Đạt (Proof of Service) ở trang ba của đơn. Nộp bản chính của trát hầu tòa cùng với bằng chứng tổng đạt đã điền với thư ký của tòa vi thẩm.
  - 2) Trát Hầu Tòa đòi hỏi bị đơn phải gửi bưu điện các tài liệu cho tòa (nên nhớ nếu bạn là người xin trát hầu tòa, bạn phải cho bị đơn có đủ thời giờ để thu thập các tài liệu và gửi đi) hoặc trình diện cùng với các tài liệu.
  - 3) Yêu cầu quan tòa trong phiên tòa xem xét các tài liệu trước khi có phiên tòa của bạn. Bạn sẽ cần hỏi thư ký tòa xem bạn có thể xem xét các tài liệu và/hoặc làm bản sao của các tài liệu do trát tòa đòi.

8. Trình Bày Vụ Kiện Của Bạn ở Tòa Vi Thẩm

- a. Đến tòa án sớm! Trang phục thích hợp ở tòa. Kính trọng quan tòa, thư ký tòa, nhân viên tòa, và bị đơn. Gọi quan tòa là "Your Honor". Hãy lịch sự.
- d. Người thư ký sẽ gọi tên bạn theo số hồ sơ xét xử. Người thư ký sẽ hỏi xem mọi bên đều có mặt, để trao đổi bất cứ các tài liệu nào được trình cho quan tòa, và cố dàn xếp vụ kiện.
- e. Nếu bị cáo không có mặt, trình bày với quan tòa lý do bạn phải thắng vụ kiện. Quan tòa có thể cho bạn một "Phán Quyết Khiếm Diện" (Default Judgment - một phán quyết cho đương đơn khi bị đơn không trình diện hoặc "vắng mặt" (defaults)).
- e. Thứ tự của vụ kiện. (hãy nhớ ngắn gọn, trung thực và đi thẳng vào sự việc.)
  - 1) Đương đơn trình bày sự việc về phía mình (khoảng 5 phút). Khai sự việc và trình bằng chứng.
  - 2) Bị đơn trình bày sự việc về phía mình (khoảng 5 phút). Khai sự việc và trình bằng chứng
  - 3) Nói chung, đương đơn trả lời những điều bị đơn nói hoặc quan tòa hỏi câu hỏi cho cả hai phía để làm sáng tỏ sự việc và tìm trọng tâm của vụ kiện.

- f. Hãy nhớ xin quan tòa cho các chi phí nếu bạn đã trả (án phí, lệ phí chuyên viên tổng đạt mà bạn đã trả) nếu bạn thắng.
- g. Hầu hết các quan tòa không đưa ra phán quyết trong phiên tòa, nhưng thay vào đó, họ sẽ thông báo cho hai bên bằng thư sau đó. Hãy chắc chắn là tòa án có địa chỉ chính xác của bạn.
- h. Liên lạc với văn phòng thư ký tòa trong ba tuần nếu bạn không nhận được phán quyết qua bưu điện.
- i. Hãy nhớ, quan tòa không cần phải giải thích lý do của phán quyết mà quan tòa đã quyết định!

9. Chống Án hoặc thỉnh nguyện xin hủy bỏ

a. Chống Án: Đương đơn KHÔNG CÓ QUYỀN CHỐNG ÁN ở tòa vi thẩm **trừ khi** bị đơn cũng nộp một đơn đòi bồi thường. Chỉ có bị đơn mới được quyền chống án ở tòa vi thẩm, và đơn xin chống án phải nộp trong vòng 30 ngày kể từ ngày phán quyết được tòa gửi ra.

b. Thỉnh nguyện xin hủy bỏ (bãi bỏ) Phán Quyết:

1) Đương đơn có thể nộp đơn này nếu:

a) Đương đơn không ra trình diện ở tòa vi thẩm về việc đòi bồi thường nhỏ và có lý do chính đáng để giải thích sự vắng mặt và đương đơn không thể nộp đơn lại (thí dụ vụ kiện đã được phán quyết thắng về phía bị đơn thay vì bác đơn). Dùng mẫu đơn SC-135 Thông báo của thỉnh nguyện xin hủy bỏ Phán quyết. (Notice of Motion to Vacate (cancel) Judgment.)

b) Đương đơn tin rằng quan tòa đã làm một lầm lẫn pháp lý (thí dụ, quan tòa đã áp dụng sai luật cho vụ kiện), hoặc thư ký tòa đã sai sót khi biên chép (thí dụ, người thư ký ghi nhận phán quyết là \$100.00 nhưng quan tòa đã nói ở tòa rằng phán quyết là \$1000.00.) Dùng mẫu đơn SC-108 (Yêu cầu sửa/hủy bỏ phán quyết) (Request to Correct/Vacate Judgment).

(1) Dùng các tài liệu để dẫn chứng sai lầm của quan tòa.

(2) Dùng luật điển chế (thành văn) (statutory law) của California hoặc án lệ (case law) để hỗ trợ cho việc được coi là sai lầm pháp lý nếu có thể. Có thể làm khảo cứu ở bất cứ thư viện luật pháp nào của thành phố hoặc quận.

2) Bạn không thể nộp đơn thỉnh nguyện xin Hủy Bỏ chỉ vì bạn không đồng ý với phán quyết của quan tòa!

c. Nếu bị đơn chống án thì sao? Chống án là một phiên tòa mới (trial de novo) với một quan tòa khác. Bạn đã học hỏi được điều gì trong phiên tòa đầu tiên? Có cách nào khác tốt hơn

để trình bày sự việc? Bây giờ bạn có thêm bằng chứng không? Có lẽ bạn có thể dùng những bằng chứng này để vụ kiện có khả năng thuyết phục hơn trong lần thứ hai. Bạn có thể muốn một luật sư để đại diện cho bạn khi chống án, nhưng bạn không phải làm điều này. Việc chống án được thi hành một cách không nghi thức trịnh trọng vì đây vẫn là một vụ kiện bồi thường nhỏ.

[Để biết thêm thông tin, xem Tòa Vi Thẩm - Danh Sách Kiểm dành cho Bị Đơn]

TÒA VI THẨM - DANH SÁCH KIỂM dành cho BỊ ĐƠN

Bạn có những lựa chọn gì nếu bạn bị đương đơn tổng đạt một vụ kiện đòi bồi thường thiệt hại nhỏ?

1. Thương lượng một cuộc dàn xếp với Đương đơn

a. Nếu bạn không chống chế được, tốt hơn hết nên dàn xếp với đương đơn và thương lượng để giảm tiền bồi thường (một số đương đơn sẽ sẵn lòng dàn xếp để giảm tiền bồi thường để tránh việc mất thời giờ và phiền phức phải ra tòa).

2. Nộp một đơn kiện ngược lại đương đơn (Đơn đòi bồi thường dành cho bị đơn (Defendant's Claim- Mẫu #SC-120))

a. Nếu đương đơn nợ bạn tiền thiệt hại, lấy một mẫu Đơn Đòi Bồi Thường dành cho Bị Đơn (từ người thư ký các vụ bồi thường nhỏ), điền đơn và nộp cho người thư ký các vụ bồi thường nhỏ. Bạn có thể điền mẫu đơn trên mạng ở địa chỉ: www.ezlegalfile.com hoặc lấy mẫu đơn ở địa chỉ: www.courtinfo.ca.gov (bấm vào Self-Help, rồi Small Claims, rồi Forms for Small Claims).

b. Tổng đạt cho đương đơn ít nhất 5 ngày trước ngày có phiên tòa. (Xem Danh Sách Kiểm dành cho Đương Đơn để biết thông tin về việc "tổng đạt văn thư" (service of process))

c. Chuẩn bị việc đòi bồi thường ngược lại như thể bạn là Đương đơn trình bày việc đòi bồi thường thiệt hại (xem danh sách kiểm dành cho Đương Đơn)

3. Xác định việc bào chữa

a. Thời Hiệu Của Luật (Statute of Limitations) đã quá giới hạn chưa?

- 1) Vi phạm hợp đồng viết = 4 năm (CCP điều 337)
- 2) Vi phạm hợp đồng miệng = 2 năm (CCP điều 339)
- 3) Thương tổn đến bất động sản hoặc tài sản cá nhân = 3 năm (CCP điều 338)
- 4) Phỉ báng (bằng thư), mạ lỵ (bằng lời nói), giam cầm trái phép = 1 năm (CCP điều 340)
- 5) Thương tích cá nhân, Đả thương, Đánh đập = 2 năm (CCP điều khoản 335.1)
- 6) Kiện cơ quan công quyền = thông thường 6 tháng (CCP điều 342)
- 7) Lấy tiền bồi thường theo phán quyết của tòa = 10 năm nếu không được gia hạn.

b. Nơi kiện không chính đáng

- 1) Nếu bạn không bị kiện ở tòa nơi bạn cư ngụ, làm việc, nơi hợp đồng đã được ký, nơi hợp đồng được thực hiện, hoặc nơi xảy ra việc thiệt hại tài sản/cá nhân, hãy phản đối nơi kiện bằng cách viết thư cho tòa chiếu theo luật CCP điều

116.370(b). Bạn phải nộp bản chính của thư phản đối nơi kiện cho tòa và gửi một bản sao của thư phản đối cho đương đơn. Thư phản đối nơi kiện phải nêu ra: tất cả các lý do tại sao bạn nghĩ là nơi kiện không thích đáng ở tòa đó **và** bạn đã gửi cho đương đơn một bản sao. Theo dõi để xem tòa đã nhận thư phản đối nơi kiện của bạn bằng cách gọi cho thư ký tòa hoặc trên mạng ở địa chỉ : www.acgov.org/courts (bấm vào Domain Web, bấm vào case summary, đánh số hồ sơ vào, và bấm vào Register of Actions). Vấn đề duy nhất mà tòa sẽ giải quyết trong ngày phiên tòa xử là nơi kiện có thích đáng ở tòa đó hay không.

- 2) Nếu tòa đồng ý với sự phản đối về nơi xử của bạn, việc đòi bồi thường có thể bị bác nếu nộp đơn ở sai quận hoặc được chuyển sang tòa thích đáng nếu đã nộp đơn ở đúng quận. Nếu tòa không đồng ý với bạn (bác bỏ việc bạn phản đối về nơi xử) một ngày mới sẽ được sắp xếp trong khoảng hai tuần lễ sau. Bạn sẽ nhận được thông báo kết quả qua bưu điện hoặc bạn có thể hỏi người thư ký hoặc trên mạng để biết ngày xử mới.

c. Không đúng bị đơn

- 1) Người có lỗi và đã gây ra thiệt hại cho Đương đơn đã không bị kiện.

d. Việc tổng đạt không thỏa đáng

- 1) Yêu cầu bãi bỏ vụ kiện (hoặc ít nhất xin hoãn lại cho đến khi bạn được tổng đạt một cách thỏa đáng)
- 2) Phán quyết có thể được hủy nếu bị đơn không được tổng đạt văn thư thỏa đáng. Nộp một thỉnh nguyện để xin Hủy bỏ (bãi bỏ) Phán Quyết (Motion to Vacate (cancel) Judgment- SC-135) với người thư ký của tòa vi thẩm.

e. Đương đơn không thể chứng minh rằng bạn đã cầu thả.

f. Đương đơn tự gây thiệt hại.

g. Các thiệt hại gây ra cho Bị đơn nên được dùng như một đền bù

h. Các sự kiện chứng tỏ rằng Bị đơn không có lỗi.

i. Đương đơn không thể chứng minh số tiền thiệt hại của mình

4. Chuẩn Bị Việc Biện Hộ/Bào Chữa

a. Trình bày rõ ràng để bào chữa và biện luận ngược lại (thí dụ: tôi không có trách nhiệm với sự thiệt hại của đương đơn vì...) Viết ra một trang giấy tóm tắt sự việc đã xảy ra.

b. Sắp xếp lời khai và bằng chứng để trả lời cho các điều buộc tội của đương đơn.

- 1) Thí dụ: "Là chủ nhà, tôi đã không phạm Dân Luật (Civil Code) điều 1950.5, vì tôi đã gửi cho đương đơn một bản kê khai chi tiết của các thiệt hại trong vòng 21 ngày."

- 2) Sửa sai các sự kiện do đương đơn trình bày, và dùng các tài liệu hỗ trợ cho biện luận của bạn.
- 3) Yêu cầu các nhân chứng ra tòa hoặc đánh máy bản lời khai của nhân chứng, ký tên và để ngày. Họ có thể dùng một mẫu khai chung (MC-030). Bạn có thể lấy mẫu đơn qua mạng ở www.courtinfo.ca.gov/forms, bấm vào Forms bằng số trong danh sách.
- 4) Xếp xếp các hình ảnh, tài liệu, biên nhận, v.v...
- 5) Đánh dấu bằng chứng nào quan trọng nhất.
  - (a) Đánh dấu "exhibits A, B, C, D, v.v..."
  - (b) Đánh dấu các bản sao cho quan tòa và đương đơn
- 6) Nếu cần, xin trật tòa để yêu cầu nhân chứng trình diện ở tòa (subpoena witnesses) (lấy mẫu đơn từ người thư ký văn phòng hoặc qua mạng ở địa chỉ: www.courtinfo.ca.gov -bấm vào self help, rồi forms, mẫu đơn là Small Claims Subpoena and Declaration, SC-107). Nhân chứng có thể yêu cầu lệ phí trả cho nhân chứng (\$35 một ngày và \$.20 một dặm lái xe đi và về từ tòa án) hoặc lệ phí hợp lý để làm bản sao.
- 7) Nếu cần, xin trật tòa để yêu cầu trình các tài liệu (subpoena documents) (dùng mẫu SC-107).
  - a. Xin người thư ký văn phòng tòa vi thẩm ấn hành cho bạn một Trát Hưu Tòa Vi Thẩm và Lời Khai (Small Claims Subpoena and Declaration - mẫu đơn SC-107) Điền mẫu đơn, và làm hai bản sao. Đem tổng đạt một bản cho đương đơn/phía thứ ba. Người tổng đạt cần điền mẫu Bằng Chứng Của Việc Tổng Đạt (Proof of Service) ở trang ba của đơn. Nộp bản chính của trát hưu tòa cùng với bằng chứng tổng đạt đã điền với thư ký của tòa vi thẩm.
  - b. Trát Hưu Tòa đòi hỏi đương đơn/phía thứ ba phải gửi bưu điện các tài liệu cho tòa (nên nhớ nếu bạn là người xin trật hưu tòa, bạn phải cho nguyên đơn/phía thứ ba có đủ thời giờ để thu thập các tài liệu và gửi đi) hoặc trình diện cùng với các tài liệu.

5. Trình bày việc bào chữa ở tòa Vi Thẩm

- a. Đến tòa đúng giờ, hoặc Đương đơn sẽ có thể được một phán quyết vắng mặt (đương đơn thắng kiện vì bạn không trình diện)
- b. Trao đổi các tài liệu với Đương đơn và cố gắng dàn xếp vụ kiện
- c. Đừng ngắt lời Đương đơn khi người này trình bày
- d. Trả lời các lời buộc tội của Đương đơn, dùng lời khai và bằng chứng
- e. Yêu cầu quan tòa cấp cho bất cứ án phí nào nếu quan tòa phán quyết thắng về phía bạn.

Nếu bạn không nhận được gì từ tòa trong vòng 3 tuần, gọi văn phòng thư ký hoặc vào mạng để biết tình trạng vụ kiện của bạn!!

6. Chống án

Nếu bạn không đồng ý với phán quyết của vụ kiện:

a. Nộp một mẫu Thông Báo Chống Án (Notice of Appeal - mẫu # SC-140) trong vòng 30 ngày kể từ ngày thư ký tòa gửi phán quyết cho các bên.

- 1) Nộp với thư ký tòa vi thẩm
- 2) Trả lệ phí chống án (hiện nay là \$89.00)
- 3) Tòa sẽ thông báo cho bạn ngày ra tòa ở Tòa Thượng Thẩm (Superior Court) (thường trong vòng 60 ngày kể từ ngày nộp đơn)
- 4) Tổng đạt cho Đương đơn, hoặc hỏi người thư ký xem tòa có thông báo cho Đương đơn không.

b. Chống án là một phiên tòa mới ("trial de novo") với một quan tòa khác. Bạn đã học hỏi được điều gì trong phiên tòa đầu tiên? Có cách nào khác tốt hơn để trình bày sự việc? Bây giờ bạn có thêm bằng chứng không? Có lẽ bạn có thể dùng những bằng chứng này để vụ kiện có khả năng thuyết phục hơn trong lần thứ hai. Bạn có thể mượn một luật sư để đại diện cho bạn khi kháng án, nhưng bạn không phải làm điều này. Việc chống án được thi hành một cách không nghi thức trịnh trọng vì đây vẫn là một vụ kiện bồi thường nhỏ.

c. Biện luận vụ kiện của bạn một lần nữa ở Tòa Thượng Thẩm

d. Tòa Thượng Thẩm xử thắng cho:

- 1) Quan tòa có thể cho bị đơn hoặc đương đơn tối đa \$150.00 để trả lệ phí luật sư và thêm \$150.00 vì mất tiền lương hoặc phí tổn chuyên chở vì lý do chính đáng và nếu cần thiết để đạt được công lý trọng yếu ..." (CCP §116.780(c))
- 2) Nếu chống án của bạn bị coi là không có giá trị, (chủ đích chỉ để sách nhiễu hoặc trì hoãn đương đơn), quan tòa có thể ban cho tối đa \$1000.00 để trả lệ phí luật sư và \$1000.00 tiền lương bị mất và phí tổn di chuyển cho Đương đơn. (CCP §116.790)

e. Đương đơn không có quyền chống án một vụ chống án. Phán quyết của tòa thượng thẩm của chống án là tối hậu.

- 1) Ngoại lệ: "Trát Đặc Biệt" ("Extraordinary Writ") căn cứ trên các tình huống đặc biệt -thường bị bác bởi tòa. Các trát tòa là ở ngoài phạm vi của Chương Trình Cố Vấn Pháp Lý về các Vụ Đòi Bồi Thường Nhỏ.

7. Thỉnh Nguyện Xin Hủy Bỏ

1) Bị đơn có thể nộp đơn này nếu:

a) Bị đơn không ra trình diện phiên tòa ở tòa vi thẩm và có lý do chính đáng để giải thích sự vắng mặt (thí dụ, Bị đơn đã không được tổng đạt văn thư đòi bồi thường của Đương đơn một cách thỏa đáng). Dùng Thông báo của Thỉnh Nguyên xin hủy bỏ Phán quyết (Notice of Motion to Vacate (cancel Judgment.) mẫu đơn SC-135.

b) Bị đơn tin rằng quan tòa đã làm một lầm lẫn pháp lý (thí dụ, quan tòa đã áp dụng sai luật cho vụ kiện), hoặc thư ký tòa đã sai sót khi biên chép (thí dụ, người thư ký ghi nhận phán quyết là \$1000 nhưng phán quyết thực ra là \$100.) Dùng Mẫu Đơn Yêu Cầu Sửa/Hủy Bỏ Phán Quyết (Request to Correct/Vacate Judgment) (SC-108)

(1) Dùng các tài liệu để dẫn chứng sai lầm của quan tòa.

(2) Nếu được, thì dùng luật thành văn (statutory law) của California hoặc án lệ (case law) để hỗ trợ cho cho được coi là sai lầm pháp lý. Có thể làm khảo cứu ở bất cứ thư viện luật pháp nào của quận hay thành phố.

Các Thắc Mắc Thường Được Hỏi về Luật California

1. Tiền đặt cọc mượn nhà.

a. Dân Luật (Civil Code) điều 1950.5(g): Chủ nhà phải hoàn lại tiền đặt cọc an ninh trong vòng ba tuần kể từ ngày người mượn dọn ra. Nếu chủ nhà khấu trừ bất cứ khoản tiền nào, chủ nhà phải cung cấp một bản khai chi tiết của các phí tổn trong vòng 3 tuần, và hoàn lại bất cứ phần nào không dùng còn lại của số tiền đặt cọc. Chủ nhà chỉ có thể giữ lại số tiền cần thiết để trả cho (1) việc sửa chữa các hư hại do người mượn gây ra (không kể các sự hao mòn do việc sử dụng bình thường); (2) trả tiền mượn nhà còn thiếu; (3) Làm sạch sẽ cần thiết; và (4) thay thế tài sản cá nhân của chủ nhà (như bàn ghế) nếu hợp đồng mượn nhà cho phép điều này.

b. Dân Luật điều 1950.5 (I): Quan tòa có thể cho gấp hai lần số tiền đặt cọc về bồi thường để trừng phạt vì giữ tiền đặt cọc một cách tráo trở, cộng thêm với số tiền thực sự đã giữ.

2. Chi phiếu không tiền bảo chứng:

a. Dân Luật điều 1719: Người viết chi phiếu không tiền bảo chứng có thể phải chịu trách nhiệm cho số tiền trong chi phiếu nguyên thủy, cộng gấp ba lần thiệt hại (nhân ba số tiền trong chi phiếu) để trả bồi thường trừng phạt số tiền không dưới \$100.00 hoặc trên \$1500.00. Xem Dân Luật để biết về việc đương đơn phải cho bị đơn bản thông báo nếu đương đơn có ý định kiện lấy ba lần số tiền thiệt hại.

b. Có hai phần trong điều khoản 1719 của Dân Luật. Phần đầu tiên áp dụng cho các chi phiếu không tiền bảo chứng "NSF" (checks written on insufficient funds) và phần thứ hai áp dụng cho việc "ngưng trả tiền" ("stop payments").

3. Luật Thời Hiệu

- a. Hợp Đồng trên văn bản - 4 năm (Thủ Tục Dân Luật) (Code of Civil Procedure [CCP] điều 337)
- b. Tổn thương đến bất động sản hay tài sản cá nhân, tổn thương do lường gạt hoặc lừa lẫn, ăn cắp - 3 năm (CCP điều khoản 338)
- c. Hợp đồng bằng lời nói - 2 năm (CCP điều khoản 339)
- d. Phỉ báng (bằng thư tự), lăng mạ (bằng lời nói), giam cầm trái phép - 1 năm (CCP điều 340)
- e. Tổn thương cá nhân, Đả thương, Đánh đập - 2 năm (CCP điều 335.1)
- f. Đòi một cơ quan công quyền bồi thường - 6 tháng (CCP điều 342; Luật Chính Quyền điều khoản 911.2 và 945.6, nộp đơn với cơ quan trong vòng 6 tháng)

4. Tranh chấp giữa người láng giềng

- a. Cửa ngõ ranh giới: các chủ nhà có ranh giới chung (chủ của bất động sản kề nhau) bị ràng buộc chung với nhau đồng đều trong việc bảo trì ranh giới giữa hai nhà, gồm cả cửa ngõ nếu bất động sản được rào quanh. (Dân Luật điều 841(2))
- b. Thiệt hại vì cây bị mục: chủ nhân của cây có trách nhiệm đền thiệt hại nếu chủ nhân biết hoặc lẽ ra phải biết là có thể gây thiệt hại. Chủ nhân đã chẻnh mảng/cấu thả (trong tình huống bất cẩn không hợp lý). Vụ Keenan kiện Smith, 149 Cal. App. 3d 576 (1983)
- c. Sự phiền toái: bất cứ điều gì phương hại cho sức khỏe, gồm có, nhưng không chỉ giới hạn trong việc cảm thấy không đứng đắn, hoặc xúc phạm, hoặc làm cản trở việc sử dụng bất động sản, và làm cản trở việc hưởng thụ bất động sản một cách thoải mái... là sự **phiền toái**. (Dân luật điều khoản 3479)